

Előzetes feltételek:
 Egész évre 6 ft. —
 Fél évre 3 ft. —
 Kiszámlázás 1 ft. 50 kr.
 Előzetes lelet, csopán a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.
 Lap szállási módra s a szállásra vonatkozó minden körülmények a szerkesztőbe küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetések díja:
 Öt hasábol petít sor 5 kr
 Helyig minden betűtárándi 30 kr
 Nyílt tér garmond sor 30 kr
 Hirdetéseket felvess a kiadó. Nagyobb és többesbri hirdetések jutányosabb esz kőszíletűek.
 Előzetes lelet, csopán a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.

politikai, társadalmi és közgazdászati hetilap.

B.-Gyarmat augusztus 23.

(-rn-) Az Ipoly pénzügyi kapacitási, talán előre sejtve a nagyszorú fiascot, nem siettek Pestre, hogy az istván-napi népgyűlésen latba vessék szak-értő szavukat a magyar nemzeti bank kérdésének megoldását illetőleg, de egy monumentális cikkben felelnek meg a „Hogy állunk?” nem épen érdektelen kérdésre.

Óriási cothornusokban lép a sakkalán vitéz a publicum elé s eszeveszett merészességgel hadonáz ide oda, előhord tücsköt, bogarat s oly vádakkal áll elő, amelyeknek ha csak tízedrészre terhelné is a kormánynak, s pártjának hazafiúi érzelmeit, elég volna, hogy önnön maguk mondják ki tottáik felett a kárhözható ítéletet.

Neveléséges dolog, midőn oly lap, melynek a megyei kérdések szellőztetése volna feladata, ezeket figyelemre nem méltatva, oly nagy fába vágja életlen fejezójét, milyen az országos pénzügyi s nemzetgazdászati viszonyok fejtegetése.

Igen természetes, hogy az ily merészesség csak a tudatlansággal párosult rossz akaratnak lehet következménye, ami az érintett cikknek minden sorából kéri, mely telve elferdítésekkel, hibásan kiirt adatokkal, oly sotét képet igyekszik állapotainkról az olvasó elé tárni, melynek megdöbbenő hatása alatt a nemzet jövőjébe vetett nem hiú remény üres ködfátyalkép gyanút oszlik el. —

Ami erős szívű fiandereitnek csak ugy játsszik a milliókkal, mint a macska a dióval s miután olvasói szemét a lelkiismeretlenül leirt s avatatlánul egybeállított számokkal elkápráztatta, minden összefüggés nélkül kivonja belőlök a legszomorúbb resultatumokat s hogy a drámai hatást ne csökkentse, ott hagyja jámbor olvasóját a faképnél, hadd törje fejét azon a nagy kérdésen, hogy hát hogyan is fogunk élni, ha meghaltunk.

Nem tartjuk feladatunknak az országos kérdések vitatását, azért a cikk tüzetes ezafolatába nem is bocsátkozunk, de ettől külföldben is felmentve érezzük magunkat, miután cikkirő oly neveléséges állításokat koczkat, melyek önmagukban is elégségesek, hogy a legavatatlánabb is merő hóbortnak találja az egészet, mire nézve elég legyen felhozni, hogy cikkirő szorint a keleti járvány terjedésének okát is a pénzkrisisben keresi és találja, s a magyar bank hiányát tünteti fel okálul annak, hogy „a szűz birtok aragon van in tabulálva”, hogy az aratásba vetett bizalmunk is megcsalt, s mert van-

nak családok, melyek egy kicsiny szobának bűzhűlt levogójében küzködnek az éhséggel, amelyek után bátran hozzátöhető volna, a szokatlan szárazságot is, mint a pénzkrisis és krach természetes következményét. —

Ily állításokat neveléséges volna ezafolni, de azért szó nélkül hagyunk nem lehetett, mint azon lelkiismeretlen üzelmek egyik jelenségét, melylyel az Ipoly, a párt gondatlanul kezelt köpenye alól, nem átalja olvasóinak értelmetlenebb részét fanatizálni s bajainkat indokolatlan elégedetlenség ügyetlen szításával szaporítani.

Midőn még a józanabb ellenzéki lapok is kötelességüknek tartják az adó pontosabb fizetésére, a hátrálók lehető kevesebítésére, szóval a polgári kötelmek teljesítésére buzdítani és sarkalni a közönséget, az Ipoly szélsőbaloldali pathoszsával, jajdul fel hogy „a pénz is beexequálják, erőhatalommal a nyomorult kenyértelen néptől”.

Uraim, lapfelügyelő urak ez kias több a soknál, ez határos az igazgatással, ez veszedelmes játék oly kétölű fegyverrel, melynek kezelő sérére önök még ugylátszik kis korúak!

Miután a megye területén nem lelnek anyagot, mely recriminációkra alkalmas lehete, s a jelen szélsőcsendben korlátozottságuk nem talál tárgyat cikkgyártásra, bekalandozák az országos ügyek mezejét a nagy hangon beszélnek oly dolgokról, amelyekhez kiasé szélesebb látkör, több szakismeret, s tisztultabb nézet kellene, mint amilyekkel önök rendelkeznek.

Ily cikkeket után méltán rójják meg a fővárosi lapok a vidéki sajtót, mely hivatását tévesztve, országos politikát ír, s a helyett hogy a vidék érdekeit felkarolva, annak házi ügyeit taglálná, s ez által hasznos szolgálatokat tehetne, a nagy napi lapok gyenge visszhangjává sulylyed.

Tehát vigyázva azzal a kis észszel! s ne bízzák el magukat a régi közmondásban, mely szerint parva sapientia regitur mundus!

Az örem másik oldala.

Hogy igazságszolgáltatásunk a közönség jogos követelményeinek s az általános érdekeknek megfelelően s az minden tekintetben kifogástalan legyen, nem egyedül a jelen szervezet helyességétől s a személyzet száma- szakértelme, s odaadó készségétől, de nagy részt annak

második és nem kevésbé fontos tényezője, az ügyvédi kar milyenségétől függ.

Kétszeresen bo kell ismernünk ezen állítás igazságát, ha tekintetbe vesszük azon bizonytalanságot, mely jogéletünkro nehezedik. A polgári és büntető törvénykönyv teljes hiánya, törvényeink nagy részének elavultsága, lézagos volta s az ezek helyét pótló döntvények nem ritkán ellentmondó roppant tömege mellett minden ügyesbajos félnek majdnem föltétlen bizalommal kell megajándékozni az ügyvédet, kinek ügyszere-teret, szakértelme, s lelkiismeretességétől függ legtöbb ügyben az eredmény.

S ha e mellett tekintetbe vesszük népünk pörlekedési hajlamát, egygyel több okunk van szemügyre venni, hogy az igazságszolgáltatás második faktora az ügyvédi kar megfelle a várakozásnak s hiven betölti fontos hivatását.

Nem hiába neveznek bennünket prókator népket, ügyvédekben nem szenvedünk hiányt, sőt megyénk területén talán nagyobb számával is vannak, mint a szükség követelné s az ügydarabok száma megkiváuná, noha ezt nem tartom oly nagy szerencsétlenségnek, hogy jogosultaknak ismerjem azon éleket, melyekkel a közönség e társadalmi tultengést lépten nyomon ostorozza, miután az ügyvédi kart oly tartalékseregnek szeretném látni, honnan a közigazgatás és törvénykezés a legjobb erőket toborozhatná.

Sokkal kedvezőtlenebb ennél azon tapasztalat, hogy ügyvédek nagy része sem szakképzetség, sem ügybuzgóság, sem megbízhatóság tekintetéből nem áll azon színvonalon, melyre nemes hivatása, ügyfelei bizalma egyaránt hivatottá tennék.

Általános a panasz a rég megszűnt a bizalom a közönség tulnyomó s lehet mondani nagy részénél ügyvédekink legtöbbje irányában s a közönség ma már nem ugy tekint öket, mint az igazság apostolait, a jogtalanságok megtorlói, de mint elősdi sykaphantákat, kik pióezái az ügyfeleknek, s mint perpatvarkodó rabulákat, kiknek minden törekvése a perköltségek szaporítására irányul.

Tisztelet a kivételeknek, de emó panaszok nagy részt igazoltak, sok botrányos eset közbeszéd tárgya, még több kisebb nagyobb körök titkát képzí, amelyek csak fokozzák az általános elégedetlenséget, mely az ügyvédi kar irányában a közönség részéről elég élénken nyilvánul.

A csődügyek botrányosan lassú menetét is sokan azon körülménynek

tulajdonítják, hogy a kezdő ügyvédek kisebb-nagyobb összegekkel vannak a csődömegek irányában érdekelve, minélfogva indíttatva érzik magukat egymás irányában minden lehető engedékenységgel eljárni, mire nézve hiányos csődötörvényünk elég alkalmat szolgáltat a általánosság kezd válni azon meggyőződés, hogy itt rendkívüli intézkedésekre van szükség, amelyek nyomán elmaradhatlanul bekövetkező krachot jósolnak.

Nem csoda, hogy ily körülmények között az ügyvédi kar tekintélye nálunk sajnálatosan alább szállt, s hogy míg másutt a legtehetségebb egyének szentelik magukat e pályára, nálunk kevés kivétellel csak azok lépnek, kiknek vagy nem sikerült hivatalt vállalni, vagy abból kieseppentek s ezek egy része is állását ideiglenesen tartja, melyet az első alkalmammal oda hagyni szándékozik.

Igaztalanság lenne mindezekért csupán az egyeseket kárhözható, nagyrésze van ebben az ügyvédség rendezetlenségének, mely igazságszolgáltatásunk, sőt a közérkölciség nagy hátrányára, mind eddig véget nem ért s azon tulzaporodásnak, mely a hatvanas években a vizsga lehetése tekintetéből uralgott engedékenység következménye.

Ezen tarthatlan állapotok javítása, addig is, míg az új ügyvédi rendtartás életbe nem lép, maguknak az ügyvédeknek önmaguk iránti kötelessége lenne, s bizonynyára az ország sok részében üdvösnek bizonyult ügyvéd-egylet létesítése nem tévesztendő hatását.

Vannak meghiszem kik teljes erejükből elleneznek minden ilyféle törekvéseket, de ez nem szolgáltat hat indokot az eszme elejtésére, miután épen ezen egyének elítelt tevékenységének megszibbasztása leendene az ügyvéd-egylet fő és első hivatása.

Ennek hiányában a bíróságoknak feladata lehetőleg megakadályozni s keményen megtorolni a visszaélésöket s minden rendelkezésükre álló eszközökkel oda hatni, hogy az eddigi gazdálkodás valahára véget érjon. —

Egy okkal több.

Azon okok között melyek az uralgó járvány nagy mérvű elterjedését lehetőgesítették, bizonyára első helyen áll népünk tudatlansága. Erről keeserdőn kelle meggyőződni mindenkinök, ki csak legutólabbról is érintkezett az alsóbb nép-

osztályokkal a szomorú napok alatt s még inkább ha mint tisztviselő, vagy orvos gyakrabban megfordult soraikban.

Az előítéletek és babona ezerféle neme él a nép között s kivált ily válságos időkben az oly halás tulajra talál, hogy szapora burjánzását csodálattal kell szemlélni.

És ezekhez ő oly szívós kitartással ragaszkodik, hogy a legjobb tanács, a közel fogható eredmény s talán saját jobb meggyőződés sem képes azoktól őt megszabadítani.

Innen azon idegenkedés, melyvel az orvosszereket fogadja, innen azon bizalmatlanság, melyvel a legidvösebb intézkedések s azok végrehajtói iránt viselkedik.

De nemcsak a babona és előítélet, de a legtöbbször uralgó vallásos meggyőződés is útját állja a segély igénybe vételének, miután a praedestinációbani hitte fölöslegesnek tartat vele minden emberi segélyt.

S minden népnevelésünk eddigi elmaradottságának fanyar gyümölcse.

S ha ezekhez még hozzá vesszük, hogy az élelem, ruházat, lakás, tisztaság, szóval a rendes életmód határozó befolyását fel fogni sem képes, élénken áll előttünk, hogy népünk tudatlanságában rejlik a járvány korlátlan hatalmaskodásának főoka.

Ugyanezt bizonyítja a mindennapi tapasztalás is. Ugyanis míg az értelmetlenebb néposztály sorait majd nem megtizedelte a járvány, az együtt lakó műveltebb osztályok majdnem teljesen mentek maradtak e csapástól.

A járvány tehát egy okkal többet szolgáltatott elhanyagolt népnevelésünk lehető felvirágoztatására, mert elvitázhatalanul meggyőzhetett mindenkit az irás eme szavainak: „Élvész a nép, mely tudomány nélkül való,“ megzáfolyhatlan igazságáról.

Az autonomikus jogkörrel felruházott községek rendelkeznek mind-

azon tényezők felett, melyek alkalmasak a népnevelés, szent ügyét jelen szűgyenletes helyzetéből kiemelni, csak az érdektelenség és szűkmárkúság ne zavarja meg a lelkesebbek törekvéseit.

Minden e célra fordított fillér uzsorásan kamatozó tőkétől leszön, melynek hasznait még azok is élvezik, kik közvetlenül a népnevelés áldásaitban már nem részesülnek.

A népnevelésnek elajtott felvirágoztatása a jövő nemzedék érdekeit biztosítja, de gondolkodnunk kell a jelen nemzedékéről is, mely nem lehetett szerencsés a népnevelés jótéteményeit élvezhetni, — és itt leg többet tehetnek a felkészek, kik leg alább némilig pótolhatják a mostoha idők mulasztásait, s a szószékéről egészségesebb nézetekkel ismertethetik meg a népet, s felvilágosíthatják uralgó előítéleteik káros következményeiről.

Második sorban a felnőttek oktatása által lehet a különben egészen helyre nem hozható hiányt pótolni.

Ezt nem eléggé ajánlhatjuk mind azok figyelmébe, kiknek ezen üdvös intézménynek minél nagyobb mérvbeni meghonosítása tehetségükben áll.

Eldig ezen ügy meggyökében nem volt fontosságához mérten felkarolva, bár ez utóbbi évben e téren is örvendős lendületet észlelhetünk.

Igaz, hogy ez egyrészt az oktatást igénylő felnőttek hanyagságában rejlik, de más részt maguknak a tanítóknak lanyha érdeklődése is okolható. —

A jövő tanévben kiváló figyelmet fordítunk ez ügyre s minden lehető megtesszük, hogy ugy az oktatást igénylő felnőttek, mint a tanítók körét is az eddiginél nagyobb buzgalom és érdeklődés lengje át, miután megvagyunk győződve, hogy némi szorgalom és jóakarattal e téren óriási eredményeket leond képes felmutatni. —

Kolera elleni óvszer.

(Pester Lloyd után.)

Pottenkofer tanár egy igen terjedelmes felhívásban azon kérdéssel foglalkoztatja a közönséget: „Mit lehet a kolera meggátolására tenni? bemutatta, hogy a kolera nem ragályos betegség, torjésa inkább ösztönözhető hely, időjárás, és egyéni hajlamtól függ, mondja továbbá „nincs oka valakinek kolera betegsége felni, kivétl egyfédél alatt lakik, él, sőt veszély nélkül segélyt is nyújthat.“ Átmenve az óvszerekre melyeket mi a kolera ellen használunk kiváltképen a tisztaságot ajánlja mégpedig a hajlék és test tisztán tartását.

Ki magát a kolera vagy tífus ellen védeni akarja az ne csak a szobák tisztán tartására ügyeljen, hanem lakásának minden zugára, és szellőztessen rendszeresen és gondal minden helyet.

Kiváltképen azon helyekre ügyeljen, honnan a lég megfertőztetik, ilyenek: az árnyékszék, csatornák, mosadék kiöntő hely, szeméttartó ládák, konyha hulladék tartó helyek, és azok hol a szennyes ruhát tartják.

Az árnyékszék gyakori szellőztetés, fertőtlenítés által az ürítéknek ártalmatlanná tétele.

A háztartás körül minden legesélyesebb hulladék rögtön eltávolítandó, a moslékos dzsák, szemét szekrényekre különös gond fordítassék.

Valódi tanyái a miasmáknak azon kamrák, szobák, kosarak, szekrények, hol a szennyes ruhák tartatnak. —

A járvány tartama alatt ajánlja a szennyes ruhákat halomra össze nem gyűlni hagyni, s ha ez mégis megtörténik, addig, míg idők engedő tisztára mosatni, szappanos lugba helyezni, egy óráig ázni hagyni, azután kútvizbe kiöblíteni s megszáritani. Szívére köti Pottenkofer tanár ur kiváltképen a házi asszonyok-

nak az itt felsorolt megelőzőket és a tisztaságot.

Fertőtlenítést ajánlja a vasgálicet és karbol savat.

Kiváltképen ajánlja azon hólmik fertőtlenítést és megtisztítást, melyek oly házakból és helyekről hozattak, hol kolera uralgott; mivel első sorban ezekben rejlik a ragály és fertőztetés. —

Vászon és pamut fehérneműket legjobb erős és forró szappanos lugba kimóvíva fertőtleníteni.

Gyapjuszövet, posztóruha, lőszőr és toll vízben kifőzetnek és kónsavval megfűstöltetnek.

Második sorban mi a tost tisztán tartását illeti, ajánlja Pottenkofer tanár nemcsak víz és szappannal gyakori mosdást, hanem többszöri változtatását a fehérneműnek.

Olyan ruhákat viseljünk, melylyek a hidegtől megóvjának, de a kárpótlást ne akadályozzák.

Különösen ajánlja a test aló részét s különösen a lábakat melegen tartani, mire legalkalmasabb a fanel kötös és gyapju harisnyák.

Jó ágy, tiszta fehérnemű, és jó ruházat a leghathatósabb a tost kárpótlásának meggátolása ellen.

Szükség esetén házi orvosságul elsőhelyen a fodromenta, székfű herbathét és meleg bort ajánl, Addig is még orvos kapható.

Mértékletes de elegendő tápláló könnyen emészthető ételket javasol, mondja tovább: „Éljen az ember kolera idején úgy mint az előtt élt, ovakodjék a mértékletlenségtől, és ugyan ez áll az ivásra nézve is.“

Az a fő, hogy az étkek ne legyenek megromolva, úgy az ivó víz is tiszta legyen.

Tiszta ivó víz és tisztaság a általános óvszer a kolera és tífus ellen. —

A hasmenés ellen, mely a járványos időben a főszerepet játsza, az itt ajánlott életmód, és ruházat által óvhatjuk magunkat.

a legelőt, a bokros zöld pedig az erdőt jelenti.

— Ez meg legfelől kicsoda? Kérdé Sarolta villgó szemekkel.

— Ez a Kelendi grófi ezimer, a kardot tartó oroszán, ösztönöva a herceg Kukuljevic ezimmerével, a nyílal átlótt sással. Gondolom egészen jól van?

Sárika grófnő letépte mindkét kezéről a kerztyát, megragadta a térképet és összetépte négy darabra, aztán oda dobta a mérnök lábbaiból.

De hát mért teszi ezt a grófnő? szól álmalmodva a mérnök.

— Hogy merre én az én ezimerem mellé egy idegen ezimerét festeni?

— Hiszen a grófnő tudja, hogy mért.

— Én sohasem leszek a Kukuljevic herceg neje. Érti? soha.

— Értem Eszerint a másik térképen kiunrad a herceg ezimere, szól Fekete szelid flegmával.

— Én gyűlölöm ki nem állhatom Kukuljevic herceget.

— Tökéletesen elhiszem grófnő.

A grófnő hátravetette fekete bosszu fátlyát, s kigyuladt büvös arcával amint mindig közelebb-közelebb lépett Feketéhez, olyan volt, mint egy égből aláereszkedő angyal.

— Gyűlölöm a herceget, mert más szeretek forrom, szenvedélyesen. Egy olyan embert, aki arról nem is tud, aki talán gyűlöl engemet.

Fekete Miklós vállat vont és az mondta vigasztalásul.

— A bizony nagy baj. Kár hogy nem segíthetik benne. Ha én festeném élete mappáját, biztos lehet róla, hogy fekete helyett piros színekkel satiroznám ki.

A grófnő baragosan dobantott lábával.

— Én istenem, én nem ért engem.

Fekete kérdő tekintetű vetett rá.

A bílszék grófnő pedig még közelebb lépett hozzá, kezét lihegő mellére tapasztá, mert arról félt, hogy lélekzete fog előlái attól a néhány szótól, amit kimondani fog, kezével görcsösen kapaszkodott a nagy dolgozó asztal csüskébe, hogy össze ne rogy-jék. Olyan volt mint a bűnös auggyal, aki vétkéi lajstíromát nyújtja át az Istennek, olyan volt mint a feltamadó bílszékesség.

— Uram én szeretem és imádom önt! A mérnök megdöbbenve lépett hátra egyet, aztán kikerest valahol az asztal-főkban egy heverő cigarettet, rágyújtott lassú tempóban, s mikor már ezt mind elvégezte, egyszer-kétszer végig sétált a szobán, monoton álmos hangon adva elő, hogy az amit a grófnő mondani kegyeskedett, az mind igen igen szép dolog és deloktalo historia... de hát ebből még ő sem vette ki azt, ami a dolog lényegére vonatkozik, hogy t. i. mitőre legyen már most ő azzal a négy darabra lépett mappával.

Sarolta egy pokoli dálnon lesújtó tekintetével figgeszté reá szemét. A sértett nő méltóság pallosa volt az: metsző és éles.

— Én nem arról beszéltem önnek.

Fekete Miklós elhárító mozdulattal tett kezével, aztán kinyújtotta azt és némán

mutatott arra az egyszerű vékony karika gyűrűre a közép ujján.

— Nekem pedig csak arról szabad beszélnem önnek.

... Oh de bolond prózai ember volt.

Nem tudom nincs-e már azóta kitűnve valamely ritkaságyűjteményben.

A SZÉP SÁRIKA GRÓFNŐ

Eredeti elbeszélés.

Irta: — th. — n.

(Vége.)

A kifosztott körzével hűmögve szurkált ide oda a vonalakon. Sárika grófnő nem merre megállítani. Oh hogy bár néma is észre nem vette jelenlétét a szíve dobogásáról.

Nagysokára mégis csak észrevette s olyan lyukat szakított ki körzójével a mappán meglepetésében, hogy a miatt legalább hat holdas szántóföld mállott semmivé a természetben.

Nem is tudta eleinte káromkodjék-e vagy pedig jó napot kívánjon a grófnőnek.

A nebezzel választotta: jó napot kíván a grófnőnek és megkérdezte ezen vártalan szerencsének okát?

— Beszélni ohajtottam önnek Fekete.

— Parancsoljon velem.

— Nem háborgatom önt a munkájában? Kérdé szokatlan fényk hangon.

— Mily kérdés!

— Mit dolgozik most?

— A méltóságok bírtokának térképet? Méltóztatik talán megnézni?

Azzal oda nyújtotta a grófnőnek, magyarázva hogy a sárgás szín a szántóföldet, a zöld szín a réteket, a halaványzöld

Egy más kérdés, mi e pontnál felmerül az, hogy mily minőségben vitessék a trágyát ki a szántóföldre, avagy az istállóból azonnal szalmaszén, erjedtetlenül vagy középszerű állapotban, szalonnás minőségben?

vagy végre egészen, vagy éppen túlérett, korhadt állapotban?
Iparkodni fogok e kérdésekre egyenként megfelelni.

Az erjedtetlen szalmas trágya a földet izgatja, leszántás után a földben erjed, ugyanazért nehéz, kötött, hideg talajra az ilyen trágya való leginkább.

A szalonnás trágya az erjedésen már túl levén, kevésbé hevítő természetű, ugyanazért könnyű, heves természetű, vagy éppen homokos földekre az ilyen trágyát alkalmazhatjuk.

Az érett trágya használata inkább kertben engedhető meg, mert mire szalmas állapotokból erítetté válik, a trágya 85 százalékot vesz súlyából, s így egy mázsából csak 15 font marad, mire a szántóföldre kerül.

Tekintve ezen roppant veszteséget, a legbiztosabb gazdák, mint Thaer, Schwertz Davy stb. azt ajánlják, hogy hacsak rendkívüli talajviszonyok nem követelik az ellenkezőt, trágyánkat mielőbb, ha tehet, éppen friss állapotban vigyük ki a szántóföldre s iparkodjunk azt mielőbb leszántani. Így járván el, trágyánkban 85 százalékot gazdálkodunk meg.

Ha a gazda ember ráérne mindég trágyát hordani, ha mindég volna helye hova hordani, e rendszer elfogadása ellen az én nem fognék tenni, mert józanúságot belátom. De mivel a trágya rögtön kibordítása sok akadályt jelenthet és vannak, mivelbogy úgy apródonként a heti trágyaszaporítást nehéz volna kivinni és leszántogatni, mert sem a fuvarozásra, sem a szántásra nem érünk rá igen sokszor más messi munka miatt, mert sokszor kisebb nagyobb gazdasági bajok, vonásaink betegsége, lábfájás stb., a rossz utak lehetlenné teszik a trágyahordást. Kénytelenek va-

gyunk ehként a trágyázási munka súlyát télen végezni, s tavasszal és nyáron csak úgy lopni az időt egy kis ugar trágyázásához.

Trágyafuvarozásunk ilyen módon bizonyos időszakhoz kötött lévén, a friss trágyának folytonos kibordása ki nem vihető.

Ha így nem volna, akkor basztalanul vesztegettem volna a szót a trágya kezeléséről az udvarban, mert különben a trágya kezelésnek legjobb módja csakugyan az volna, hogy az istalóból egyenesen a kivitessék a földre.

Hanem akkor után ha ez lenne a szabály, nem lenne szabad többé hosszú szalmával almozni, mert annak leszántási munkája felelte hiányos.

Legelőszerebb tehát a trágyát erjedés után közép-errett vagy szalonnás állapotban hordani ki, itt is van ugyan már telomes súlyvesztés, mit a korhálás idézett elő, de ezen segíteni nem lehet.

A mely trágya rögtön szétterítettvén, a szántóföldön télen át leszántatlanul fekszik, első évben aránylag gazdagabb termést ad, de a későbbi évekre kisebb hatással fog lenni.

A szalmas vagy friss trágya az első évben kevesebb eredményt mutat, de hatása tovább eltart a földben.

Az érett trágya az első termésre majdnem teljesen kiadja erejét, s a későbbi évekre stb. marad.

Hosszas kísérletek alapján azt állítják a tudós gazdák a trágya utóhatására nézve, hogy az istalói trágya középminőségű lévén, a földre alkalmazva trágyázó erejéből az első évben elveszt 50 százalékot, másodikban 25-öt, a harmadikban 15-öt, a negyedikben 10-et s így az ötödik évre vagy semmi sem marad többé, vagy csak egy semmivel határos kis töredék.

Ebből ismét az következik, hogy birtokunkat minden öt és legfeljebb hat évben okvetlenül kell trágyáznunk, ha csak annak végkimerülését megérni nem akarjuk.

Pedig tudjátok, édes gazdatársaim, hogy hány évben trágyázza át, még a jobb gaz-

da is földjeit nálunk? tíz, tizenöt év alatt. Tessék utána vizsgálni a ki kétérdik, és úgy fogja találni.

És ez ijesztő tapasztalat: — e bizon minden áron segíteni kell.

A segítség egyik módja, a trágyának gondos szaporítása mellett, abban is rejlik, hogy nem kell egyszerre oly sok ganajt adni a földnek, mint mi rendszeren szoktunk tenni, — számítva arra, hogy hiszen 15—20 év múlva kerülünk vissza reá megint.

Az ilyen okoskodás igen káros, először, mert hogy úgy szólják, ok nélkül megza baltatjuk a földet, többet adrán neki egyszerre, mint kell, s akkor összedül benne minden, később meg felemésztetvén a fenetbi kimutatás szerint bármely mennyiségben nyújtott trágyaerő is 4—6 év alatt, később a föld koplalhat hosszú évek során.

Tehát trágyáznunk gyérebbe, de ritvid időközben: ez a feladat.

A belga gazda minden évben minden földjét megtrágyázza ismét trágyával, arnyékszék-ürítéssel, mészzel, csontliszttal, hamarral, stb., de valamivel mindenesetre, de van is ott szép földművelés, milyéről mi nem is álmodunk.

Ha, mint ez — főleg válto-gazdaságban, előfordul, hogy reáérünk ugyan trágyát hordani földünkre, de nincs hely hová terítük, s kénytelenek vagyunk nagy, 10—20 székényi halmokban az ut mellett rakni le, ez esetben a trágyát földdel be kell fedni 6—8 hüvelknyi vastagon, hogy a kiszáradás- és párolgástól megóvassék.

Az ily halmoknál nem kell sajnálni a termőföldet, oda kell rakni reá s nem az utazéle, mint egyszer láttam, hol a trágya szivárgó lere haszon nélkül vezano el, míg a termőföldön néhány mérő magzaporlatot fognánk előlőzni.

Ha a trágya leszántás alá kerül — főleg ha szalmas az, minden eke után egy gereblyés gyermek menjen, ki a barazdaszélről a trágyát a barazdaszélre igazasasza. ez a napazám nagyon kifizeti magát.

Ha tavasszal trágyázzuk, a szántást

gazdánál le kell jól hengerezni, hogy a tráya korhadása elősegítessék.

A trágyázásnak egy neve az egyszerű kóraszás vagy fokotetés is, mi abból áll, hogy a szarvasmarha, ménes vagy juhalka bizonyos pontokon éjjelen szabadon, vagy mint est a juhokkal tenni szokták, korlátok közt tartatik.

A kóraszás alatt leginkább a juhok fokotetését szokták érteni; 100 darab juh 200 nap alatt, ha a fektetési hely bizonyos idő eltelével tovább tovább vitatuk, 2 magyar holdat képes betrágyázni, s egy-egy hold körülbelül 300—400 mázsa ürleket nyer.

Az ilyen fektetett vagy kóraszott helyeknek mielőbbi leszántása igen czélzserű.

A trágyázásnak gazdaságos és ajánlatos neve az is, mit hazánkban számos német községben követnek kukoricza alá.

Ezek kapa után vetik a kukoricát s minden lyukba a mag fölé egy pár marok érett trágyát vetnek. Itt már kifizeti magát az érett trágya.

Ily módon trágyázzuk a szőlőt is legczélzserűbben, t. i. a tőke körül a földet kiemeljük s trágyát adunk neki, s viszont befedjük földdel. Így trágyázzuk a gyümölcsfát is.

Háttra van még a kérdésre felelünk: mennyi trágyát adjunk földünknök, hány mázsát? felelet: ha nagyon kiélt volt a föld, első ízben legalább 4—500 mázsát, ha repccét vetünk, ismét legalább ennyit; ha jobb erőben van a föld, elég 300 mázsa is takarmány alá. Ha ugar trágyáznunk, elég 200 mázsa egy-egy magyar holdra. Ezt egyebiránt saját földje és saját tapasztalata fogja mindenkinek legjobban megmondani.

Ismétlem, hogy inkább többször kerítsük vissza a trágyázást és kevesebbet adjunk egyszerre, mint megfordítva.

Felelős szerkesztő:

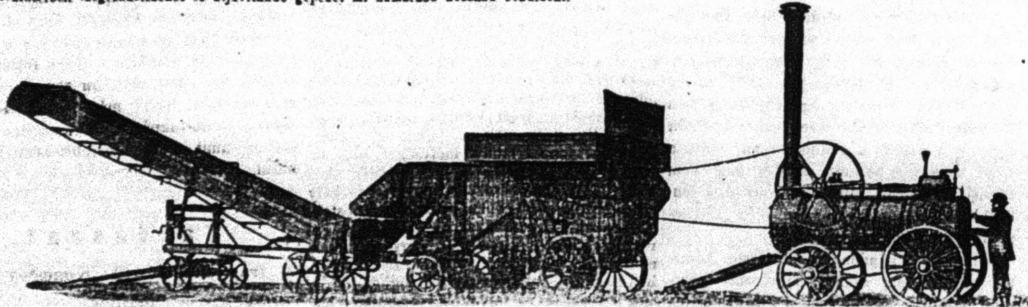
Harmos Gábor.

Hirdetések.

ROBEY & Comp. LIMITED.

Iroda: Pesten, üllői-ut 1. szám.

Ezennel van szerencsénk a n. é. gazdalózság és iparos urak tudomására juttatni, miként újonnan felszerelt műhelyeinkben, mindennemű gépvitásokat elfogadunk és harmályfele a gépészeti szakzaba vagy munkákra szállkozunk, melyekre vonatkozó megrendeléseket legpontosabban és leggyorsabban végrehajtani első köteleztségünknek fogjuk tartani. Hogy azonban gépek és csapó gépek javításokkal majos és juniasban tallalozzva ne legyünk, sérjék az e tekintetben megrendeléseket és kijavítandó gépeket mi hamarabb hozzánk bektőlteni.

Ezzel a géppel tudunk az igen tisztelt venni szándékotoknak különös figyelmükbe ajánlani, mivel már eddig is számos megrendelésünk vannak, az országzszerte legjobb hírből álló

Patent vasrámás gözcseplőgépeinkre

és mivel igen valószínű, hogy később megrendelésekkel túl leszünk terhelve, kerjék erre vonatkozó megrendeléseket, ép u. y. juhmosásra alkalmas szivattyukra, sorvető-, kaszáló- és oséplőgépekre, kazalrakó-gépekre, lögeregilyékre stb.

minél előbb kezreinkhez juttatni, hogy azokat a szokott pontossággal még jóval az idey előtt szállíthassuk. Duzán felszerelt raktárunk megfogadása végett ezennel tiszteletteljesen meghívjuk a n. é. gazdalózságot és kívánatra szivesen szolgálunk ingyen képes lezásokkal és arjegyzekekkel.

A bécsi kiállításon Robey & Comp. Limited a pesti cég főnöke által Szekrényoss Kornél ne albai lex képviselő, ki bármily tudósításokkal és tanácsokkal szivesen fog szolgálni. Levelek vagy Pestre üllői-ut 1-ső szám alá intézendők, vagy Szekrényoss Kornél urhoz Bécsbe. Wundt szállodába (Petersonplatz).

Egy 150 frtos használt zongora eladó, bővebben értesülhetni a szerkesztőnél.